

MOCIÓ PER A LA DEFENSA I EL FUTUR DE L'AIGUA A EIVISSA

Exposició de motius:

La gestió del cicle integral de l'aigua a l'illa d'Eivissa presenta greus deficiències que dificulten el correcte subministrament i la conservació dels recursos hídrics. En poc més de mig segle de creixement turístic i demogràfic, Eivissa ha arribat a una situació crítica pel que fa a la gestió de l'aigua. Els aqüífers naturals han estat intensament sobreexplotats i molts d'ells presenten nivells elevats de salinitat, deixant tant la població resident com els visitants en una posició vulnerable pel que fa a l'aigua potable.

Aquest escenari es veu agreujat pel context actual de crisi climàtica. Amb un augment sostingut de les temperatures, reducció de les precipitacions i períodes de sequera cada cop més llargs i freqüents especialment evidents en territoris mediterranis com el nostre.

La crisi hídrica d'Eivissa respon a diversos factors estructurals i conjunturals, el creixement urbanístic i turístic sense planificació, la proliferació de pous il·legals, la precarietat de les infraestructures i l'absència d'un control rigorós sobre l'explotació dels recursos hídrics. A tot això s'hi suma una gestió ineficient i el retard continuat de les inversions necessàries per garantir un model hídric sostenible.

La manca de coordinació entre administracions, la demora en inversions essencials i la insuficient eficiència en la gestió d'infraestructures clau han generat situacions de sobreexplotació d'aqüífers, abocaments contaminants i una preocupant degradació del medi marí, afectant greument les prades de posidònia.

Les dades oficials del Govern balear mostren la gravetat de la situació, al mes de juliol, les reserves hídriques d'Eivissa es van desplomar fins al 29%, el nivell més baix de tot l'arxipèlag. Aquesta davallada no s'explica per la manca puntual de pluges, sinó per una gestió deficient i un consum irracional, agreujats pel context de canvi climàtic.

La situació hídrica a Eivissa posa en evidència dècades de gestió deficient i de manca de planificació. Un dels principals problemes és la no reutilització efectiva de l'aigua regenerada. Tot i que es depuren i produeixen grans volums d'aigua, pràcticament la totalitat d'aquesta acaba abocada al mar, desaprofitant un recurs escàs i imprescindible.

En aquest context, l'Aliança per l'Aigua ja va consensuar amb totes les formacions polítiques l'anomenat *Pacte de l'Aigua*, signat per tots els partits, que estableix un full de ruta per avançar cap a una gestió sostenible dels recursos hídrics. Aquest document continua sent vigent i hauria de prioritzar-se com a marc de referència per a totes les actuacions presents i futures.

A això s'hi afegeix la greu problemàtica de la salinització de l'aigua depurada. Els abocaments de salmorra provinents de dessaladores privades i d'altres activitats s'aboquen a la xarxa de sanejament sense control, fet que provoca un deteriorament accelerat de les infraestructures de depuració i dificulta encara més la reutilització posterior de l'aigua.

Aquest procés genera un cercle viciós: més costos, menys rendiment i una pèrdua constant de recursos hídrics.

Un altre element clau és la manca de control sobre les extraccions dels pous. Molts aquífers es troben sobreexplotats sense que existeixi un sistema efectiu de monitoratge del cabal extret. Això agreuja el seu esgotament i posa en perill la seguretat hídrica futura de l'illa.

Finalment, la proliferació de pous il·legals, representa un dels punts més crítics. Milers de pous operen sense autorització ni inspecció, extraient aigua de manera incontrolada i contribuint a l'acceleració de la degradació dels recursos hídrics. La manca de sancions i clausura efectiva d'aquests pous ha generat una situació d'impunitat que mina qualsevol intent de gestió responsable.

En conjunt, aquests factors, el malbaratament de l'aigua depurada, la salinització que n'impedeix la reutilització, provocada pels abocaments il·legals i incontrolats de salmorra a la xarxa de sanejament, així com pel problema de la salinització que ve també per les fissures i ruptures de la xarxa de clavegueram, per on es filtra l'aigua salada, especialment en zones costaneres, i per la salinització de les masses d'aigua subterrània, la manca de control sobre les extraccions i la permissivitat amb els pous il·legals, sumats a la insuficient inversió en la modernització de les xarxes de distribució i clavegueram i en infraestructures crítiques com depuradores, emissaris i sistemes de sanejament i reutilització, expliquen la gravetat de la situació hídrica d'Eivissa. Segons l'Aliança per l'Aigua, dels 28,7 milions d'euros aprovats per l'Impost de Turisme Sostenible per a les Pitiüses, només 1 milió es destina a obres de millora del cicle integral de l'aigua, un escàs 3,5 % del total, amb un únic projecte aprovat: la construcció d'un dipòsit de tempesta a Platja d'en Bossa. Aquesta xifra contrasta notablement amb els més de 45 milions invertits a Mallorca i Menorca. Davant d'aquesta realitat, és urgent posar en marxa mesures estructurals, de gestió integral i de compliment normatiu que permetin revertir aquesta situació crítica per al present i el futur de l'illa.

Cal establir una estratègia clara que combini, el tancament efectiu dels pous il·legals, el control del consum dels grans usuaris, la modernització de les infraestructures de depuració i distribució, la reutilització obligada d'aigües regenerades i una planificació hidrològica adaptada a la realitat d'un territori amb tendència a la sequera estructural.

Aquesta estratègia només serà possible si es dota d'instruments sòlids de governança i gestió, com la creació d'un Observatori de l'Aigua, que permeti un diagnòstic i seguiment rigorós, la transferència de competències en matèria hídrica al Consell Insular, per ajustar les polítiques a les necessitats locals i la posada en marxa d'una Agència Insular de l'Aigua, encarregada de coordinar, planificar, inspeccionar i sancionar, assegurant així que totes aquestes mesures es duguin a terme de manera efectiva.

Només amb la combinació d'aquestes actuacions i amb una inversió decidida per part de totes les administracions podrem garantir la sostenibilitat, la qualitat i la disponibilitat del recurs hídric tant per a les necessitats actuals com per a les generacions futures.

Per tot l'exposat, el grup municipal socialista de Santa Eulària des Riu presenta les següents **PROPOSTES D'ACORD**:

1. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta l'Equip de Govern a seguir i complir el full de ruta establert pel Pacte de l'Aigua, consensuat per totes les formacions polítiques a través de l'Aliança per l'Aigua, que continua sent vigent i hauria de prioritzar-se com a marc de referència per a totes les actuacions presents i futures en matèria de gestió sostenible dels recursos hídrics.
2. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta l'Equip de Govern a sol·licitar al Govern Balear, en col·laboració amb ABAQUA i els ajuntaments, la implementació d'un sistema de sensors a les xarxes de sanejament per detectar i sancionar els abocaments il·legals de salmorra procedents de dessaladores privades, així com l'elaboració i execució d'un pla específic per identificar i reparar les fissures i ruptures del clavegueram per on es filtra l'aigua marina. Així mateix, s'insta que els ajuntaments elaborin plans de gestió i millora de la xarxa de sanejament, amb l'objectiu de garantir el bon funcionament de les depuradores, assegurar la qualitat de l'aigua reutilitzada i protegir les infraestructures públiques.
3. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta el Govern de les Illes Balears, en col·laboració amb els ajuntaments, a intensificar les inspeccions sobre els pous il·legals, procedint a la seva clausura i a la seva sanció d'acord amb la legislació estatal i autonòmica en matèria d'aigües, així com a dotar Eivissa dels recursos humans i tècnics necessaris per garantir un control efectiu i protegir els aqüífers.
4. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta el Govern de les Illes Balears a assignar una inversió suficient per modernitzar les infraestructures destinades a la millora del cicle de l'aigua i impulsar totes les infraestructures necessàries per a la seva correcta gestió.
5. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta el Govern de les Illes Balears a prioritzar la construcció de basses de regadiu a l'illa d'Eivissa, que permetin emmagatzemar i distribuir aigua regenerada al sector agrícola.
6. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu l'Executiu a liderar la creació de l'Observatori de l'Aigua, en coordinació amb el Govern Balear, els ajuntaments de l'illa i entitats científiques i tècniques, amb l'objectiu de garantir una gestió integral i sostenible dels recursos hídrics. Aquest organisme haurà d'incloure una taula de treball multidisciplinària, la definició d'indicadors clau i el desenvolupament d'un sistema d'informació pública amb dades, diagnòstics i recomanacions sobre la situació de l'aigua a Eivissa.
7. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu l'Executiu a iniciar les gestions per a la transferència de competències en la gestió del cicle integral de l'aigua al Govern Balear, garantint que Eivissa disposarà dels recursos humans, econòmics i tècnics necessaris per assumir-les amb plena eficàcia.
8. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu insta l'Executiu a què, paral·lelament als avanços en l'Observatori i la transferència de competències, iniciï les gestions necessàries per a la creació de l'Agència Insular de l'Aigua.

9. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu l'Executiu a garantir la participació activa de la societat civil, de les entitats mediambientals i dels agents implicats en totes les fases del procés, així com la transparència mitjançant la publicació periòdica d'informes, diagnòstics i avanços.
10. El Ple de l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu a l'Executiu a assignar els recursos humans, econòmics i tècnics suficients per assegurar la viabilitat i l'èxit de totes les iniciatives relacionades amb la gestió de l'aigua.

Santa Eulària des Riu, 15 de septiembre de 225

ALAN RIPOLL RIBAS
Regidor grup municipal socialista